

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

20 sept. st. v.

1 oct. st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea în

Közép-utca nr. 395.

Nr. 38.

A N U L XXIII.

1887.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Tu me întrebi...

Tu me întrebi că farmecul iubirii,
Ce odată inima atinsu-mi-a unde-i?
Întrebă marea cursul lin al undei,
Să-ți spună ele scopul pribegirii. —

Să-ți spună ele, unde merg, de-apururi
Așa de netede și liniștite,
Șoptind incet, — în nopțe invlitate,
Să 'ngân cu luna, stelele din ceruri.

Și ér să duc în calea lor pribegă,
Uit stele, lună-n ziua următoare,
Să-și desvâlăscă sinul rece 'n sóre.
Se pare-a fi dorința lor intrégă.

Ș-apoi când sórele pe cer sfințesce
Ele se duc, tot reci fără simțire; —
Dar vine vântul plin de dor, iubire —
Ș-atunci și marea, unda, se oprește.

El, le cuprinde 'n brațe, le sărută,
Cu dragoste, cu doru-i nebnatic,
Le respălătesce gândul ușuratic
A visului din calea lor uitată

Dar vântul lin se schimbă în furtună.
Acésta este-a mărilor iubire;
Ea vine 'ncet și vine fără șcire —
Sosirea ei, oh cine-o ști s'o spună.

N'o știm nici noi, că tainic ne cuprinde
Când o simțim e liniștea perdută —
Viéța veche 'n nouă reascută
Și 'n inimă foc vecinic se aprinde.

A vieții mele mare liniștită
Cuprins-a fost de-a dragostii furtună
Odată numai, alta n'o să-mi vină.
Pricepi acum, ce-i dorul de-o clipită?

Tu ești al meu în visurile mele,
Aeve gând, ce sbóră pân' la stele —
Zédarnic dor, ce n'are mângăere.

Mé perde dar în negura uitării,
Urméză cursul undei și al mării —
Eu m'am născut în chin și la durere.

Lucreția Suciú.

Praf și cenușă.

— Novellă. —

(Urmare)

IV.

Era un fel de idee ficsă, care plană asupra în-
tregii sale vieți sufletești. Și tocmai pentru că
eră o idee ficsă, i se păré spiritului seu, 'mai
pre sus de orice 'ndoielă. Ea eră centrul, în giurul
cäreia se 'nvérțiá totă mașinăria existenții sale. Orice
întreprindere, orice a spirățiune eră motivată prin ea
și numai prin ea. O povară oribilă acésta asupra
spiritului!

Liviu-i simțiá greutatea, simțiá cum îi tímpeșce
'ncetul cu 'ncetul puterile, cum îi consumă partea
cea mai frumoasă a vieții ca o cangrenă incurabilă,
cum îi amorteșce tóte năsuințele spre bine. Și con-
șciința acésta îl deprimă și mai mult. De ce anume
pe el l'a ales ursita din miliónele de ómeni spre a
se nimici sub torturele unui astfel de experiment?
De ce nu pe altul? Au nu sânt ómeni, asupra cărora
un astfel de lucru, nu ar produce efectele grozave,
ivate la densusul? Sânt sute și mii de ómeni, cari
n'au conșciințe, pe care o are el, ómeni cari își
inécă griji de-al de-aste în vin. El nu póte. Dar peste
tot, ce lipsă are lumea, natura, de astfel de barbarii,
atunci când îți designéză o viéță scurtă, o viéță care
e singur sigură, o viéță, de care trebuie să te desparți
âncă înainte de ce ai apucat-o a cunoșce? Sute și
mii de ani stai pétră, praf ori eter, până ce întem-
plarea órbă bagă suflet în tine, ca să veđi un mo-
ment lumea de visuri, în care ai durmit fără con-
șciință. Și pentru acésta binefacere îți sfășie sórtea
fășii de carne de pe spinare, încât îți pare acum o
scăpare dulce starea din care te-a fost scos: praful
și cenușa. Într'o astfel de lume nu póte fi rațiune de
valóre pe deplin egală cu ceea ce numim: nimic, —
prin ea s'au făcut tóte, prin ea se conduc tóte.

Acésta eră substratul, din care se ridică ase-
menea giganticului Atlas, idea nenorocirii lui Sirian,
purtând pe umerii sei o lume de chinuri și desperări.

Cufundat pentru a suta óră de când a sosit la
Pesta în meditări asupra propriei sale existențe, Sirian
zácea lungit pe o canapea cu picióarele puse în cruci,
ér mânilé améndoue aședate drept căpétai. Ochii reci
și nemiscați se perdeau în privirea neconșce a dóue
linii paralele văpsite pe tavan, numai niște convul-
siuni microscopice, ce sémăneau când a zimbet, când
a desperare, se agitau în giurul buzelor încleștate. Pe
mésă zácea o carte deschisă pe la paginile cele din-

teti; mai departe se vede că n'a putut ajunge cetitorul de două săptămâni încôce. Din dulapul deschis se vedeau câteva jachete, cămeși, cărți, albituri, un cilindru și câteva cutii goale de tutun, într'un amestec pitoresc, contribuind la impresiunea totală a odăii, care respiră o liniște morță, asemenea acelei de pe mare în ajunul furtunei. Pe geamul ferestii zbornia o muscă rătăcită, nentelegând pricina, pentru care nu puté să trecă prin sticla străvezie la bucata de zahăr de pe pârcan. Țr în colțul de sus al ferestii sta pitulat sub rociurile sale nebulose un paiangin șiret, ce urmărea cu o încordare mută sforțările zadarnice ale mușcei. Musca în rătăcirile sale, lunecă tot mai departe și mai departe pe sticla lucie și se apropia din ce în ce de colțul ferestii.

Abătut de zgomotul țirțăitor, ochii lui Sirian părăsiră cele două linii paralele de pe tavan și se păreau a urmări cu un interes ôrecare scena, pe care-i prezentă natura în cele două insecte. De fire bun cum eră, prinse îndată parte cu musca și ca s'o scape de mörtea sigură, aruncă un jurnal spre geamuri. Musca se ridică repede și se incurcă în ițele paiinginelui. O luptă înfricoșată se încinse, sub povara căreia rociul se rupse în mai multe locuri, până când musca 'nfășurată în țeci și sute de firicele, își dădu sângele prin niște agonice țirțări paiinginelui triumfător.

Un ris amar se ivi pe buzele lui Sirian.

— Sermana gôngă! De-i dam bună pace, de sigur scăpă de peire. Căci scris imi este să fie vai de acela, cărui îi voiesc eu binele, — borborosi și sculându-se de pe canapea începă să se primble în odaie.

Intr'acea se deschise ușa și epistolarul i aduse o epistolă recomandată. Se uită la adresă. Eră numele lui scris de o mână necunoscută, dar cu trăsuri șovăitoare, atât de caracteristice pentru scrisorile femeieșci.

Cu curiositate potențată desfăcă cuverta și căută la subscriere:

»A ta pân' la mormânt sinceră — Elena Gelinescu.«

Liviu scăpă epistola din mână și lăsându-și mâinile mörte la vale, se răzimă, cu bărbia plecată pe pept, de părete.

— S'a prins musca 'n rociul de paiangen, — țise într'un târțiu Sirian desperat și ridicând epistola citi:

»Scumpul meu Liviu!

„Te rog înainte de toate să me ierți că te numesc astfel, dar nu m'a lăsat inima să fac altcum. Pentru inima mea tu ești cel mai scump odor și decă ea m'a constrins să calc toate regulele de bunăcuviință și să-ți scriu o epistolă, a trebuit să fac și al doilea paș, se te numesc »scumpul meu,« ca să am liniște cu mine.

«Gândul că pôte m'am purtat după cum nu se cuvinea, față cu tine, atunci când ai venit să-ți iai adio dela noi, nu m'a lăsat în pace și a trebuit să-ți scriu, ca să te rog de iertare și ca să aflu dela tine însuți, că me ierți, că nu ești supărat.

»Pôte să me judece lumea totă, me vei judecă chiar tu pentru pașul acesta, dar simt că trebuie să mor decă nu-l făceam, căci eu te iubesc Liviu, cu un simțemânt, de care numai prin romanuri și novele am cetit și simt cât de nefericită sunt, de când te șciu așa departe de mine. Numai scumpa ta mamă, cu care me întelnesc foarte des imi înțelege durerea și așa de bucuros o ascult, când înzi vorbeșce ore întregi de tine. Acasă n'am nici o voie de nimic și părinții mei sunt foarte supărați pentru mine. Țr Iosif me necăjeșce tot mereu, țicând că tu nu me iubeșci; Eu me fac atunci că nu 'nțeleg, cum de vorbeșce de

tine, Țr ei ride și eu plâng de necas și supărare.

»Me tem tare să nu aște cumva mama că-ți scriu, de aceea grăpesc ca să 'ncei, rugându-te să-mi respunđi cât mai curând cât de puțin, dar să vedă că ierți și că nu m'ai uitat.

«Te salut și sărut de nenumărate ori.

»A ta pân' la mormânt sinceră

Elena Gelinescu.«

Nu-l impresionă pe Liviu Sirian de astădată nici farmecul acestui stil nendatinat, nici naivitatea sfântă ce respiră de pe bucățica aceea de hârtie. Inima trebuia să rămână rece în momentul, când își consultă rațiunea pentru ca să-i deie cel mai important verdict, ce i l'a cerut în viață.

Planul seu eră în liniamente foarte generale gata încă decând a plecat de acasă. Greutățile adevărate ale esecutivei acum numai după primirea neașteptatei epistole începă a se ivi.

Sirian se îndepărtă de acasă din momentul, când vedă, că Elena 'ncepe a-l iubi. Și se îndepărtă cu scopul, ca să fie uitat înainte de ce simțemântul ar fi putut prinde rădăcini mai tari în inima ei. Cu toate aceste acum se convinse pe deplin, că a întârțiat prea mult, că a mers cu mult mai departe, decât cum a intenționat.

Ce eră de făcut?

Un lucru mai presus de totă 'ndoiela pentru modul de vedere al lui, eră, că relațiunile sale cu Elena Gelinescu trebuie să încete; ele trebuiau rupte din temelie, dar cu precauțiunea cuvenită. Iubiă cu mult prea sincer acea copilă nevinovată, decât să se fi cugetat numai un moment, ca s'o facă pãrtasă nefericirii sale și mamă unei generațiuni, de felul aceleia, a căreia spiță din urmă eră el. Asupra acestui punct Țr nu mai încăpea discuțiune. El eră satelitul ideii sale ficse, ce i se impunea cu insistința morții, de care progenitura omenescă zadarnic se fereșce.

O săptămână de țile ș-a tras sēmă Liviu cu 'mpregiurările, o săptămână de țile a lucrat la planul seu rafinat, prin care avé să servescă orb ideii sale ficse, prin care își punea 'n cumpănă totă existența sa morală, spre a o mântui pe »ea,« unica ce ș-a agonisit pân' acuma un titlu la iubirea lui.

Sufletul, liniștea lui? Pêră! Numai »ea,« să fie scăpată.

După o săptămână Liviu Sirian se apucă de concipiatal unei epistole, pe care o cetise și corese de țeceori, înainte de ce ar fi espadat-o. El scrisc următorea:

»Scumpă Elenă!

»Epitola ta prețiosă m'a emoționat peste fire. Nu voiam să-mi cred ochilor cetind lucrurile acele, pe cari cu atăta simpatie mi le-ai comunicat și cari m'a făcut să me transpun de nou cu spiritul în cercul cunoscătorilor mei de acolo, un lucru care-l repeșec incontinuu de când am sosit la Pesta. Și trecend cu ochii gândirii peste cele întemplate între noi, nu pot justifică de loc scusele tale, pe cari eu trebuia să le fac, purtând eu insumi vina la toate. De țece-ori, de o sută de ori trebuie să te înduri, ca să-mi poți ertă pentru mulțimea neplăcerilor ce îți fac. Și de aceea la rëndul meu te rog scusă-me, ertă-me.

»O, când cuget, că tu me iubeșci, simt că mi se stringe inima 'n pept. Se pôte? — me întreb. O ființă menită a respândi numai bucurie în giurul seu, menită anume s're fericire, — pôte să-și lege inima de un om ursuz și nesuferit cum sunt eu? Simt că nu merit, că nu mi se cuvine o astfel de iubire.

»Decă cu toate aceste te interesăză sörtea unui om ca mine, află, că sunt sănătos și imi petrec țilele tot ca acasă, parte singur cu gândurile mele sporite prin materialul de studii, parte în societate conti-

nuând a face neghiobii intocmai ca și acasă. Pentru mine deci n'ai să te 'ngrijești de loc, ci din contră să cauți și să-ți faci distracție cât de multă, pentru care în cercul stimaților tei părinți, a amicilor tale sincere și a amicilor tei numeroși vei avea ocaziune destulă.

»Rogându-te încă odată să uiți cele întemplate și să nu-ți faci inimă rea pentru mine, căci me faci să sufer și eu prin aceasta, semnez

»sărutându-ți mâinile

»al teu sincer

Liviu Sirian.«

Oraclul dela Delfi nu ar fi vorbit altfel prin rostul Pithiei, decât Sirian în epistola acesta enigmatică. Era cu atâta precumpănire compusă, cu atâta diplomație scrisă, încât un om nepreocupat cetinduo, ar fi trebuit să 'ntelgă mai mult refus din ea, decât măgulire. Dar Elena eră preocupată, pentru că-l iubiă și pentrucă eră convinsă că el o iubeșce. De impregiurarea acesta a ținut cont Sirian. De aceea eră sigur, că impresia totală va fi bună asupra Elenei. Pote că va fi nedumerită asupra unor lucruri, — asupra responsului șovăitor ce l'a dat declarațiunii ei de amor, asupra cinismului cu care-i spune că e sănătos și cum își petrece zilele, însfârșit asupra rugării, ca să deie uitării cele 'ntemplate, — de sigur că o va cuprinde o nedumerire ôrecare. Dar totmai acesta eră și scopul lui Sirian.

Cu o siguranță psihologică perfectă, prevedea Sirian efectele scrisorii sale și 'n crerii lui eră deja concipiată a două, a treia și a patra epistolă, care avă să fie necondiționat cea din urmă. Va duce pân' la sfârșit minciuna într'un sistem matematicesce exact, pân' va preface germenul iubirii din inima ei, într'o sēmēntă de ură, de dispreț față cu el. Că își minte propria conștiință, că pe când îi scrie, susține o luptă oribilă cu afecțiunile sale, că intriga diavolică, la care lucră, îl face nesuferit în propria sa față, — tôte aceste le șcia prea bine Liviu Sirian, dar simția că trebuie, necondiționat trebuie să aducă jertfa acesta pentru ideea nenorocirii sale, care sta mai pre sus de orice 'ndoelă.

Mult timp ș-a bătut capul, dar alt metod mai bun n'a putut află spre nimicirea iubirii ce o legă pe Elena de dēnsul și astfel spre justificarea sa înaintea mamei sale. Ea îl va 'ncungiură cu dispreț și mamă-sa va 'ntelege că relațiunile s'au intrerupt prin ea și prin el, va putē deci să aibă mângăiere barem, că nu i-a amărit zilele ei de bētrânețe.

Intre astfel de impregiurări îi trecea totuș lui Sirian timpul prea anevoie. O groză nesfērșită-i molipsi sufletul, mistuindu-i și cele din urmă rămășițe de pace internă, ce-i mai remasēră. Ar fi dorit cu tot dinadinsul să șcie odată mântuită grozava manoperă, de care s'a apucat. Dar eră încă mult pân' atunci.

(Incheierea va urmă.)

Virgil Oniș.

O călătorie de plăcere.

După Emil Zola

biă trecuseră opt zile, decând Lucian Berard își serbase cununia cu Hortēnsia Larivière. Dna Larivière, mama Hortēnsiei, ținea de aprôpe treizeci de ani o prăvălie cu jucării pe Rue de la Chaussée în Paris. Eră o femeie de o statură mai mult sfeltă și de un caracter nu prē plăcut; pe lângă tot spiritul seu despotîc nu putu refusă mâna

ficei sale, unicului fiu al spiterului vecin. I-și propuse inse în sine, să supravegheze tinēra păreche, căț se putē mai strict. În înțelesul contractului de căsătorie, ea avea să predee prăvălia ficei sale și să se indestulēscă de aci 'ncolo, cu o odaie în casa tinerilor; dar cu tôte acestea, ea rămase și mai departe inima prăvăliei și-și ținea de datorie, ca sub curatela sa, să introducă tinēra păreche în celea ale neguțătoriei.

Astfel i află și luna lui august. Negustoria mergea reu, căldura eră apăsătoare și dna Larivière mai nesuferibilă decât ori și când. Nu lăsă pe Lucian nici pe un moment, să se apropiă de Hortēnsia sa. Nu-i prinse doră mai deunădi pe tineri, sărutându-se în prăvălie? Și acesta se întēplă — me rog — deja la opt zile după cununie. Frumos lucru a mai fi și acesta! O să facă bun renume firmei. Ei, pe vremea ei eră altfel. Dna Larivière nu a permis bărbatului ei, să o atingă în prăvălie, nici măcar cu vârful degetelor. Dar acestuia nici că i-a trecut vrodată prin minte să facă așa ceva. Numai în modul acesta și nu altfel, se pote câștigă renume frumos unei firme.

Pe de altă parte nici Lucian nu chiar avea curajul, de a se opune sôcrei sale, — cel puțin prin gesturi. Într'o bună dimineță inse i-și luă inima 'n dinți și-i aduse aminte sôcrei sale, că 'n ziua cununii amēndoue familiile le promisese, că le vor plăti o călătorie de plăcere după căsătorie. Dna Larivière mușcându-și buzele i dișe:

»Bine! veți merge dar, și vă veți preumblă o dupămēdiă în Bois de Vincennes.»

Tinerii uimiți de acest răspuns inholbară ochii unul la altul. Hortēnsia află forte ridiculă pe mamă-sa, care nici odată nu o lăsă singură cu bărbatul ei. La cel mai mic șgomot, alergă mamă-sa la ei și-i întrebă decă le lipseșce ceva?

Vorbă scurtă, eră ceva de nesuportat! Lucian numeră pe rēnd pe tōți vecinii sei neguțatori, cari plecau, să facă câte o escuriă de plăcere, lăsând părinții seu alți increduți în locul lor. Fabricantul de mânuși din Rue Lafayette, se dusese la Dieppe; cuțitarul din Rue St. Nicolas plecase la Lachon și aurariul din Boulevard călătorise cu femeia în Șvitēra. Tot omul cu ceva poziție mai bună, își permitea câte o lună de vacanțe.

»Așă nu merge, dl meu« — erumpea dna Larivière indignată. — »Pe vremea mea, făceam odată în an, în luna Rusaliilor, o preumblare la Bois de Vincennes și tot nu ne mergea mai reu ca ađi. Vē repet încă odată, ca dvôstră, cu astfel de vagabundări, imi ve-ți depravă tōtă casa!»

»Doră ne-a fi permis și nouă, să facem o călătorie,« — răspunse Hortēnsia. — Adu-ț numai bine aminte mamă, că și dta te-ai învoit.»

„Se pote! dar această am făcut-o 'nainte de cununie. Înainte de căsătorie ușor comite omul câte o prostie! Acum inse trebuie, să ne purtăm, cât se pote de serios.»

Spre a evită o discuție mai infocată, Lucian eșl. În momentul acesta ar fi fost în stare, să-i pună unghia 'n grumaz bunei sale sôcre. După vro doue ore întorcēndu-se înapoi mălcomit, începū a vorbi cât se pote de amical cu dna Larivière, — ha și un suris i sboră pe buze

»Veđuta-i tu Normandia vrodată?« întrebă sēra pe nevēsta sa.

»Ce mai și 'ntrebi. Tu șcii destul be bine,« — replică Hortēnsia, — că eu nici odată n'am fost mai departe, decât până în Bois de Vincennes.»

În ziua următoare erumpe o furtună în prăvălia cu jucării. Papa Bérard, carele eră un mare bonvivant și șciea forte iute să-și isprăvēscă tôte planu-

rile sale, făcî o vizită copiilor sei și să invită însuși la ei la dejun. La cafea, plin de bucurie, le spuse, că le-a adus un prezent frumos și triumfător, trage din buzunar două bilete de calea ferată.

»Ce va să însemneze această!« exclamă dna Larivière, ca apucată de istăricale.

»Doue bilete clasa primă pentru o călătorie de plăcere în Normandia! Cum vă place voue acesta? Veți petrece o lună la țeră în aer curat și apoi ve veți reintorțe sprinteni, ca niște porumbi și roșii ca curcanii.«

Dna Larivière înmărmurise de mânie. Voiă să protesteze, dar nu avea curagiul, să se apuce la certă cu dl Berard, căci dînsul totdeuna trebuia să aibă dreptate, — chiar și față de femei! Spre și mai mare necaz al dnei Larivière, spițerul dechiară, că dînsul nu se va despărți ađi de ei, până nu-i va vedé suindu-se în coupé.

»Haide! luați-mi féta,« — strigă dna Larivière ca turbată. — Mai bine așa, decât să-i mai vedé sărutându-se 'n prăvălie! Voi avé eu grija, să-mi păstreț onórea casei.«

Așa se și întemplă. Bêtrănul soțru petrecu tinerii, până la gară și-n graba mare nu le lasă timp, nici să-și impacheteze cele mai trebuincioșe pentru călătorie. Aci apoi, se despărți de dînsii prin niște sărutări șgomotoșe. Le recomandă, ca să caute să vedă tóte pe unde vor trece, ca să-i pótă povesti, când vor reintorțe. Povestile erau viéța bêtrănului!

La gară Lucian și Hortensia nu mai aveau stêmper; de-abiă apucau să se vedă odată singuri în coupeul, ce și-l rezervaseră încă de timpuriu. De abiă se așeșaseră »tête-a-tête« și spre nefericirea lor, observară suindu-se un bêtrăn la ei; și mai nesuferibil deveni bêtrănul, când începî, fără rezervă, a aruncă pe sub ochilari câte o privire muștrătoare asupra tinerii părechi. Trenul eră 'n mișcare. Hortensia întristată se trase la feréstă și 'n prefăcătoria ei, se siliă a admiră natura; sêrmăna înse nu vedea nimica, căci un șiroi gros de lacrimi i umplu deodată obrăjorii și acoperi regiunea îndepărtată dinaintea ei.

Lucian se gândi mereu, cum ar puté alungă de lângă ei, acest óspe neplăcut; ori și ce mijloc i trecea prin minte, i se părea prę drastic. Se măguli în fine cu speranța, că nesuferitul călător i va însoți numai până la Nantes séu Veron; se înșelă înse amar, când se convinse, că acela călătoreșce până la Havre. Dela o vreme nu se mai putea stăpăni și-și însuflă curagiul, de a se decide, să stringă mâna Hortensiei. Ei erau căsătoriți; prin urmare se ținea îndreptățit a-ș da espresiă gingașiei sale. Privirea bêtrănului deveniă înse din ce în ce tot mai imputătoare; se părea ca și cum ar voi să condamne intimitatea prę mare a tinerii părechi. Nevestuța i-și trase roșind mănúța înapoi și-apoi de aci 'ncolo restul călătoriei îl petrecură nemîșcați și într'o linișce mortală. În Rouen tinerii căsătoriți se deteră jos, ne mai potend suferi această situație neplăcută.

Lucian la începutul călătoriei ș-a procurat un conductor de călătorie. Descălecară deci în primul hotel, ce-l află în curte; o turmă de servitori i încungiuă deodată. La mész nu se încercară a schimbă nici măcar trei vorbe, căci erau ficsați de o mulțime de óspe. Grăbiră cât putură și-apoi se retraseră în apartamentul lor; păreții odăii erau așa de subțiri, că nu puteau face nici un paș, nici o mișcare, fără ca să fie audiți de vecini. Nu aveau deci curagiul nici să pornescă dintr'un loc în altul.

»Haidem să privim puțin orașul și să plecăm mai departe spre Havre,« — propuse Lucian, — »pentrucă veđi, că nici aici nu-i de noi.«

Tótă diulița fură pe picióre. Cercetară catedrala și »turnul de unt;« — un edificiu vechiu, redicat prin preoți din contribuția aruncată pe untul ce se producea în ținutul de prin pregiur. Visitară palatul principilor de Normandia, bisericile vechi, ce se folosiau acumă ca ospitaluri, locul feciórei de Orleans, muzeul, — până chiar și cimiteriul. Ca și cum ar fi fost siliți să vedă tóte, nu lăsară, nici un loc istoric mai interesant, ca să nu se abată pe la el. Hortensia în fine se disgustă; mäne și eră atât de ostenită, încât adormi în tren.

Dimineța următoare ér se începî góna după curiosități și locuri însemnate; —

Părăsiră apoi și Havre; în decursul călătoriei înse în tot orașul indicat în conductor se opriră câte o đi. Vêđură Honfleur, Caën, Bayeux, Cherbours; — impresiunile variante produséră un adeverat chaos în capul lor; schimbau numele bisericelor, cu ale orașelor și sub impresiunea mulțimei de noutăți repentine, deveniră cu totul desinteresăți de a mai vedé altele. Nu-și puteau allă nici un loc ascuns, ca să se pótă măcar și numai îmbrătoșă fără privitori indiscreti. Cu timpul nici nu mai priviră nimica, ci-și continuau călătoria, ca și cum ar implini o datorie indispensabilă. Ei plecaseră înse de acasă și așa trebuiau să grijescă, că odată ér au să reintorcă.

Întro séră frumoșă și plăcută, Lucian lăsă să-i scape din gură vorbele caracteristice: »Mi se pare, ca și cum mama sócră ne-ar urmări pretotindenea!«

Điua următoare erau pe drum, cătră Granville. Lucian indispus cum eră, aruncă o privire posomorită asupra câmpiei, ce se lătiă împregiur, ca un covor verde. Deodată se opreșce trenul la un sat, fórte încântător, ce se părea ca un cuib ascuns între ramuri verđi.

Aci ne coborim; — vino de grabă;« — strigă Lucian cătră tinera sa nevestuța.

»Stațiunea această nici nu e indicată în carte,« răspunse Hortensia suprinsă.

»Blăstemat să-ți fie conductorul. Vei vedé, ce voi să fac cu el. Vino! coboră-te mai iute!«

»Dar bagagiul?«

»N'avem de fel trebuință de el!«

Hortensia se cobori și trenul șueră mai departe lăsând în urma sa în acest cuib încântător tinera păreche. În pregiur nu se auđa nici o larmă, numai paserile prin copaci țineau concertul lor obișnuit și un riușet limpede gemea în vale. Lucian aruncă conductorul într'o baltă și așa scăpară de el. La trei sute de pași dederă de o ospătărie; dna le pregăti numai decât o odăiă mărișoră și frumoșică. Păreții erau de un metru de groși! Nici un óspe nu-i mai incomodă, — numai gâinile de prin curte, se mirau de purtarea lor estraordinară.

»Biletele noastre au valóre încă numai 8 đile,« — đise Lucian; — »acestea mi se pare, că o să le petrecem aici.«

Ce timp ferice eră acesta! Desdediminéța plecau la preumblare rătăcind pe potecile necunoscute și neumblate ale pădurii vecine sên se suiau pe culmile dealurilor de prin pregiur. Astfel trăiau linișciți și fericiți, ascundendu-se printre tufe, al căror tuș ascundea dragostea lor infocată. Dealtădată urmau cursul păriușului din vale. Hortensia sáriă ca o căpřióră de pe o pętră pe alta; mai apoi ajungend la un isvor rece se desculță și-și scaldă piciórele în undele cristaline. Lucian o făcea câte-odată, să se spăriă, furând câte o sărutare de pe grațiele ei decoltate. Lipsa de vestminte încă le făcea mare haz. Eră un ce fórte interesant, a se vedé părăsiți în o singuratate unde nime nu le purtă grija. Hortensia mai târđiu, se vedu constrinsă a împrumută rufe ordinare

dela ospătăreasa, deși pelița ei fină nu suferia sgarierurile pânzei de casă. Ce-i păsa înse ei; avea o odaie comodă, ca o colivă. Cum dedea în amurg și negurile-și întindeau vëlul lor peste vesela natură, se închideau și nu permiteau nimenui să-i conturbe în fericirea ce o gustau în această închisore. Mai totdeauna Lucian singur aducea dejunul: oue seu cotlet, — căci nu voiau să lase pe nime a intră în odaia lor. Și

Dómne! bun mai eră dejunul; dar și ținea lung timp, căci constă din mai multe sărutări, decât bucături.

Pe nesimțite i cuprinse aurora zilei a șaptea; se intristară amar, că o viață atât de plăcută a ținut numai așa de scurt. Abătuți părăsiră comuna, în carea iubindu-se petrecură »un cés fără necaz,« fără ai cunoșce măcar numele. De abia în Paris i-și reafară calabalicul.

M O D A.

Costum pentru mamă și fetițe.

Când începă bătrânul Berard ai întrebă pe tinerii noștri, despre cele vădute și pătite, deveniră confuși; susțineau, că au vădut marea la Caën și că »turnul de unt« e la Havre.

»Pentru Dșeu! asta e cu neputință« — erumpse bătrânul Berard, — »nu-mi povestiți ceva și despre arsenalul din Cherbours?«

»Ah!« — esclamă Lucian — »nu merită de a fi

amintit. E un arsenal micuț, în carele nu se află nici un... arbore!«

Dna Larivière mișcă puțin din umeri și încet i-și făcu observarea sa: »Nici nu merită, ca să călătorască cineva, decât nu-i în stare să-și însemne cel puțin lucrurile mai renumite. Haide Hortensia! de acum la o parte cu gluma și plecă 'n prăvălie!«

g. — d. —

Baschii.

I.

In Spania nordică și în Franța sud-vestică se află un popor vechiu, cu numele: Baschii (Basquii, nemțește Basken). Limba baschică — din unele puncte de vedere — stă mai aproape de limba noastră, decât de limba spaniolilor, cu cari trăese de mii de ani la olaltă. În limbele popoarelor adeseori se află enigme gramaticale și de feliurite forme; și gramatiștii cu greu le pot lămuri și desluci din limba lor proprie. Asemnarea unei limbe cu alta, ce pare său se știe, că sunt inrudite, adeseori lămuresc enigmele celei alalte limbe. Din acest motiv se scrutăm ați poporul base și limba lui, — și se facem atari asemănări limbistice, căci — după părerea mea — pot servi de deslășiri pentru limba românească.¹

II. (Teritorul baschic în Spania.) Munții Pyrenei se trag dela apus, de cătră marea atlantică spre răsărit, spre marea mediterană și ei formeză ați granița între Spania și Franța:

Partea nordică a Spaniei e formată din lanțul munților cantabriei și începând dela apus, adevă de la marea atlantică, spre răsărit se întind provinciile: Galicia, Asturia, Biscaya și sub Pirenei, Navarra. — Baschii locuesc pe ambele cōste a munților cantabriei și a le Pireneilor și pentru acēsta, țera său teritorul lor e fōrte muntos. Teritorul Baschilor se lățeșce în cuprinsul seu de ați peste provinciile special uumite: »baschice» sub numirea »Vascondagas.» Aceste provincii sūt: Navarra de sus, cu capitala Pamplona; Biscaya în munții cantabriei, spre sinul mării Biscaya (și Viscaya) cu capitala Bilbao; mai în sus spre Pirenei, Guipuzcoa (și Guipuzcova) cu capitala San Sebastian lângă mare; apoi dela munții cantabriei spre amēdi. Alava, cu capitala Vittoria. În acest mod, teritorul baschic se mărgineșce dela munții cantabriei spre miēdădi cu provinciile Burgos și Logrono; — spre nord cu marea atlantică și respective sinul Biscaya până la Satunder pe țermul mării; spre răsărit cu Franța și Navarra de jos și teritoriul baschic conține 147 de mile pătrate. Astfel Baschii din Spania locuesc între gradurile meridiane: 14—17 și sub gradul lațimii 43. Pasurile de frunte în munții Pireneilor, pentru de a trece din Spania în Franța, sūt: dela Vittoria peste Irun și Bidussa la St. Jean de Luh și la Bayonne; dela Pamplona (Pampeluna) la St. Jean Pié de Port; și lângă marea mediterană dela Gerona la Perpignan. Basquii din Spania, prin pasul prim și al doile, stau în legatură cu Basquii din Franța.

III. (Teritorul baschic în Franța.) Dēcă trecēnd din Spania peste Pirenei ne scoborim în Franța, ne scoborim în provincia: Gascogne. Acēsta la apus e marginașă cu oceanul atlantic, respective cu sinul (golful) mării numit: Gascogne (identic cu sinul mării Biscaya seu Viscaya la Ipanoli); la mēdădi cu munții pireneici; la nord cu provincia Guienne; ér la răsărit cu cu riul: Garrone. Provincia Gascogne stă din mai multe departamente; Baschii locuesc în departamentele: Pireneii de sus și de jos: Arriège și Garrone de sus. Astfel teritorul Baschilor în Franța e între sinul mării, Gascogne și între riul Garrone în direcțiunea spre munții Pirenei. Numirea Gascogne, așa a provinciei precum a sinului mării (precum și a părții acestia de oceanul atlantic) purcede dela numele: Base, (precum se va aretă mai târđiu) pen-

¹ Datele următore sūt adunate din: Mayer's conv. lex. Höchner's univ. lex. Atlas zum Brochhaus Conv. Lex. Real-Encyclopedie oder Conv. Lex. Vilh. Obermüller: Deutch Keltisches Wörterbuch Galetti I. A. Geogr. universale și alte opuri citate la locul lor.

trucă Baschii din Spania s'au aședat în Gallia, adevă în Franța.

IV. (Numerul Baschilor.) În provinciile spaniole Navarra de sus, Biscaya, Guipuzcoa și Alava numerul Baschilor se pune acuși la jumătate de milion (Galetti Geogr. univ. și Höchner în univ. Lex.); acuși la 650,000 de suflete (Mayer's Conv. Lex.); în departamentele franceze numerul Baschilor se pune dela 200, până la 250,000 de suflete; și astfel Baschii sūt un popor mic, ce nu numeră nici un milion de suflete.

V. (Originea Spaniolilor.) Pentru de a putē face diferența recerută între Spanioli și Baschi, e de lipsă de a aduce părerile seu rezultatele studiilor istorice asupra originii a ambelor popore.

Pela 1600 ant. Cr. din Africa au trecut Iberii atlantici (numiți dela muntele Atlas în Africa) în Spania și s'au aședat pe teritorul, ce ați tormeză provincia Algarria în partea inferiōră a Portugaliei de ați. Pela 1491 ant. Cr. din Caucas au venit Iberii (caucasici) sub nume de Galegi (Caelegi) și s'au aședat în nord-apusul Spaniei și aci au fundat provincia Galegia seu Galicia de ați. — Acești Galegi pe Iberii atlantici, carii s'a lățit din sus de gura riului Ebru și spre Pirenei, i-au numit: Baschi.

Pela 1240 ant. Cr. Galegii au trecut peste Pirenei, și în acel teritor la un timp apar sub numele de Galli și fundară Gallia. Galegii, Gallii și Celtii sūt tot acelaș nume și acel popor. Pela an. 1100 ant. Cr. începe imigrarea coloniștilor fenici, seu punici, greci și cartaginensi.

(Va urmă.)

Dr. At. M. Marienescu.

Căntece haiducești din Ardeal.

— Din ținutul Borgoului. —

XIII.

Asta veră am verat,
 Colo-n cel munte înalt,
 Cu lun'a, cu sórele
 Și cu căpriorele.
 — Căpriore soriore,
 Sculați în duoe picioare,
 Rodeți póla pădurii,
 Să ved matca Bistriții,
 Bistriță pe malu teu,
 Crēcă érba și dudău,
 Să pască murgușu meu.
 Bistriță riu blăstemat
 Ce vii așa tulburat?
 Și cu sânge-amestecat?
 Ș-a aduci lemne și butuci
 Și căpestre de cai murgi
 Și chiar capuri de haiduci.
 Bistriță riu blăstemat!
 Nu te temuș de păcat?
 De-înghiți trupuri de voinici,
 Care-o hăiducit p'aici.
 Săcațar isvórele!
 Să-ți remaie petritele!
 Să-le calce fetele!
 Că tu n'ai ținut cu noi,
 Făr' ne-ai vëndut la ciocoi.
 Pe-unde-o trecut luntrea
 Rădicasar pulverea!
 Ca-i fost ré cu voinicii
 Bun-ai fost cu ciocoi.

Adunarea din Oravița.

a Societății pentru fond de teatru român.

Oravița, un frumos orașel muntenesc, ș-a făcut de mult un titlu la simpatia și stima românilor. În mijlocul unui ținut curat românesc, bogat și cu gust dezvoltat, ea este un centru de cultură, întocmai ca inima în corp, din care sângele se răspândește în toate membrele și unde acela se rentorcea erăș.

Locuind împreună cu un element german cult, Romanii din Oravița au totodată și un indemn nobil d'a rivalisă în progres și 'n cultură. Și trebuie să constatăm cu bucurie, că stăruința românească a elup-tat succesele cele mai frumoase.

Cel mai mare succes este de sigur adunarea din zilele trecute a societății pentru fond de teatru român, care cu tot dreptul poate să formeze o epocă în progresul românilor din aceste părți, epocă de care românii din Oravița și din giur totdeauna cu mândrie ș-or aduce aminte.

Singur impregiurarea, că acesta societate a doua oră își țină acum aicea adunarea generală, este o caracteristică destulă pentru zelul și rîvna de cultură a fraților noștri d'aici.

Dar zelul lor a și fost respălătit, geniul culturai noastre naționale a planat zilele aceste asupra acestui ținut, imprimându-și timbrul particular și conducend festivitățile aceste culturale spre ținta înaltă.

Comitetul arangiator ales aici pentru primirea oșpeților a avut fericita inspirațiune d'a compune o programă, care din capul locului a stărnit toate inimile românești și a atras interesare ne mai pomenită și din partea străinilor.

Concertul corurilor vocale române plugărești promitea tuturora o plăcere, de care n'a mai pré avut parte pân'acuma. Auđiți! Un concert românesc, în care fiecare punct să se esecuteze de alt cor vocal plugăresc din satele învecinate! Póte să fie ceva mai ademenitor pentru un român, ba și pentru orice iubitor de cultură!?

Numai timpul ne eră nefavorabil, eăci în ajun ploase și 'n ziua primă a adunării cerul eră încărcat de nori, încât în tot momentul ne așteptam să verse. Inse nici plóia, nici timpul noros, n'au putut să 'mpedece să vină din toate părțile publicul mare.

Șirul festivităților s'a început sâmbăta la 24 septembrie cu

primirea comitetului,

care s'a făcut la gară. În numele comitetului central al Societății și de astadată s'a înfăoșat vicepresidentul Iosif Vulcan, care a presidat toate adunările generale din anii trecuți.

Sosind trenul, vice-presidentul Societății a fost întâmpinat de cătră comitetul de primire din Oravița, în al cărui frunte dl president avocatul Baltazar Muntean a rostit un scurt și bine simțit cuvânt de întâmpinare, la care Iosif Vulcan a răspuns în termini călduroși.

Apoi oșpeții dimpreună cu represintanții comitetului de primire, în mai multe trăsuri, plecară 'n oraș unde toți fure conduși pe la cvartirele lor.

După miédăgia s'a petrecut cu visite și cu primirea oșpeților sosiți, al căror numer s'a mai înmulțit și cu unii sosiți cu trenul de nópte.

Bucuria și veselia, în ajunul unor serbări atât

de frumoase deveniă din ce în ce mai mare. Numai plóia care începuse, umplea de grigi pe unii. Spre nópte inse și plóia incetă și ne așteptam la timpul cel mai frumos.

Dar speranța noastră nu se realiză. Nóptea ploase și dimineța, duminică la 25 septembrie, când ne scularăm, cerul eră noros.

Dimineța la 8 ore, conform programei Reuniunea română de cântări din Oravița, în frunte cu stégul seu, se adună la biserica din vale la

intimpinarea corurilor vocale,

cari aveau să sosescă din comunele învecinate și anume din Mercina, Ticvanu-mare, Cacova, Varadia; și din orașul mai îndepărtat Biserica-albă.

Rënd pe rënd sosiră corurile, toți îmbrăcați serbătorește, în costumele lor pitorești, frumoase și bogate. Bărbați nalți, bine făcuți, cu o espresie inteligentă și femei cu niște costume pitorești, cari storce admiratiunea generală.

Fiecare cor, cum sosiă, eră întâmpinat cu entuziasm de cătră publicul adunat; er corul din Oravița îl salută, cântând frumosul seu motto :

Lasă peptul să resune,
Înimile să 'mpreune;
Căți în cântec sânteti frați,
Stringeți-ve și cântați!

Sosind toate corurile, presidentul Reuniunii rămâne de cântări din Oravița, dl adv. B. Muntean le adesă o cuvântare de întâmpinare bine simțită, mulțămindu-le că la apelul frățesc au răspuns toate cu promptitudine și astfel dau privilegiu ori și cui a se convinge de talentul artistic al poporului nostru.

Cortegiul corurilor.

Apoi corurile se puseră în mișcare. În frunte mergea cel din Oravița cu stégul seu, după acela pe rënd celelalte, fiecare în grupă separată, după ei inteligentă, presidentul adunării Iosif Vulcan în trăsură și public numeros, înaintând în sus spre oraș, la locul adunării.

Și cum corurile mergeau astfel spre interiorul orașului, înteu cântă cel dinteu, apoi al doile, al treilea și așa mai departe. Astfel tot cântând pe rënd ajunseră la otelul »Corona,« unde avea să se țină adunarea. Pe cale, din ambele șiruri de case sute și mii de privitori admirau mărețul cortegiul, de care n'a mai văduț Oravița. Insuș cerul se înseninase, sub impresiunea acestei vederi imponente.

Corurile cântau de-ți creștea inima și-ți inspirau o fericire naltă, că poți asistă la acesta intrare în adevăr triumfală.

Sosind înaintea otelului »Corona,« ale cărei feresti erau pline de dame române, corurile se postară 'n rënd și cântară cel din urmă cântec, după care, acoperite de aclamările entusiastice ale publicului ce umplea strada până la indesuielă, urcară treptele și intrară în sala cea mare, unde avea să se țină adunarea.

Nu peste mult urmă

deschiderea adunării,

la care afară de imponentul numer de bărbați, vedurăm cu bucurie și dame.

Despre cele petrecute în adunare, cetitorii vor avé informațiuni de ajuns din procesele verbale ce publicăm mai la vale.

Aici vom adaugă numai cuvintele prin cari presidentul adunării anunță incetarea din viață a lui Timoteu Cipariu.

Cetiudu-se raportul comitetului, Iosif Vulcan pronunță cam aceste vorbe :

»După încheierea raportului cetit acuma, s'a trecut un eveniment, de care trebuie să luăm act în momentul acesta.

»Națiunea romăă și 'n deosebi literatura ei a îndurat la 'nceputul lunei curente o mare pierdere.

»Timoteu Cipariu, părintele filologiei române, nu mai este.

»Il geleşce națiunea, il plânge literatura, dar și Societatea noastră își are în deosebi partea sa de doliu, căci ilustrul decedat a fost unul din membrii noștri fondatori, care ne-a dat spriginul seu moral și material încă dela începutul înființării Societății noastre.

»În fața pierderii mari, în considerațiunea meritelor sale neperitoare, datoria noastră este ca 'n momentul acesta s'aducem memoriei sale tributul nostru de stimă și de jale...

»Dați-mi voia dar să rog adunarea, ca într-o amintirea vecinică a lui Timoteu Cipariu, să se scôle 'n picior!»

După ședința primă urmă

banchetul

ținut în aceeaș sală, luând parte toți membrii cari asistară la adunare. O mesă mare în formă de U întruniă pe toți, florea inteligenței române din părțile Oraviței, inzestrată drăgălaș prin o ghirlandă frumoasă de dame și întregită de fruntașii inteligenței neromâne din localitate. O bună bandă musicală din Oravița delectă publicul cu cele mai frumoase melodii naționale.

S'a dis și câteva toasturi. Președintele adunării închină în sănătatea casei domnitoare, dl B. Muntean portă un toast în sănătatea lui Iosif Vulcan care a presidat și de astadată, represintănd comitetul central; densusul respunde închinând pentru frații din Oravița și din giur; protopresbiterul Ghidiu beu în sănătatea damelor, protopopul Popovici pentru oșpeți, avocatul I. M. Roșu pentru comitetul arangiator, avocatul Muntean pentru oșpeții neromâni, plebanul Gruesz pentru frațietate și 'n urmă avocatul Coriolan Bredicean pentru conservarea sentimentelor de conștiință națională.

Trecură patru ore după mieznoapte, când cei prezenți se sculară în mijlocul unei veselii generale și cu impresiunea cea mai plăcută.

Intr'aceste coriști ținură repetiții și precis la 7¹/₂ ore încep

concertul

în frumosul teatru al orașului. Nici odată doră acel teatru n'a mai primit în sine atâția spectatori. Cu trei zile înainte de represintație nu s'a mai putut căpeta nici un loc. De mai erau atâte, toate se puteau vinde, macar și cu prețuri urcate.

Interesarea acesta ne mai pomenită s'a produs prin programa escelent compusă, care anunță o producțiune a corurilor vocale populare.

Etă acea programă:

1) Corul din Ticvaniul-mare »Marșul cântăreților« cor bărbătesc de Porumbescu; 2) Corul din Biserica-albă »Etă ziua triumfală« cor bărbătesc de Humpel; 3) Corul din Cacova »Fântână cu trei izvóre« cor micst de G. Dima; 4) Corul din Mercina »Junimea parisiană« cor bărbătesc de Adam; 5) Corul gr. or. din Varadia »Sus opincă« cor micst de I. Vidu; 6) Corul din Oravița »Cor final din opera »O noapte în Granada« cor micst de Kreutzer; 7) Corul »Unirea« din Varadia »Marseillaise« cor bărbătesc de Ruget de Lisle.

În sfârșit: corul din Biserica-albă represintănd »Germania jună în Africa«, piesă teatrală comică în două acte cu cântece de S. Wenzl, tradusă în române de C. Strimbeiu.

Când cortina se ridică și publicul zări pe scenă corul compus din popor, în frunte cu dirigintele asemenea din popor, un vifor de aplause cutieră teatru îndesuit. Voinicii diletanți, parcă ș-ar fi petrecut viața pe scenă, se 'nchinară și 'naltându-se ca niște brați, începură să-și cânte piesa, executându-o precis și stêrnind la urmă un entusiasm care nu se pôte descrie și care se manifestă erăș prin aplause frenetice.

Al doile cor, cel din Biserica-Albă, oferî alta vedere. Acesta eră compus din clasa inteligentă. Prin urmare și așteptările erau mai mari. Dar trebuie să spunem numai decăt, că rezultatul a întrecut ori ce pretensiune. Publicul se convinse numai decăt, că acesta nu este numai un simplu cor de diletanți, ci unul de adevărați artiști. Corul din Biserica-albă se pôte pune în șirul celor mai bune coruri ce avem din clasa inteligentă. Piesa ce a executat a entusiasmă publicul și totă sala i aduse cu plăcere tributul de admirațiune.

Corul din Cacova, un cor tiner, sub conducerea învătătorului Lințo, s'a presintat cu o problemă grea, ca cor micst și a eșit învingătoare. »Fântâna cu trei izvóre« a îndulcit publicul și a produs plăcere generală.

Corul din Mercina a surprins pe toți. Compus din niște bărbați înalți, drepti ca lumina și vênjoși ca stânca, vederea lor stêrnă mândrie. Corul acesta s'a înființat abiă cu trei luni în urmă și când colo ce să veți în programă! El ș-a ales o piesă din cele mai grele, cvartetul foarte complicat »Junimea parisiană« de Adam. Ne-am temut, că nu va isbuti. Inse temerea a fost zadarnică. Plugarii noștri, sub conducerea altui plugar, executară atât de corect toate părțile acestei compoziții grele, încăt nu remase în teatru nici o mână care să nu aplauzeze.

Corul gr. or. din Varadia ne presintă și un element nou, școlarii și școlarițele. »Sus opincă« sună atât de drăgălaș din gura lor, cât auditorul nu șciea pe cine să admire mai mult: soprana și altul recrutat din școlă, ori tenorul și basul adus dela cornele plugului!?

Corul din Oravița, compus din clasa inteligentă și industriașă, a ținut să arate auditorului capabilitatea sa și 'ntr'o parte de operă. Finalul din »Nóptea din Granada« a fost foarte bine ales spre scopul acesta. Corul dispune mai cu sémă de acele voci, cari au rol de frunte în partia acesta. De aceea și succesul a fost complet.

Corul gr. cat. din Varadia a închis șirul producțiunilor. »Marseillesa« cântată de plugari români! Așa dară că sună minunat! Tocmai așa de minunat au executat și densusii piesa ce ș-au ales.

Și când concertul se 'ncheiă, publicul din sală începea a recapitulă cele audite și să judece cure cor a fost mai bun. Părerea obștască dedea laurii de 'nvingere corului din Biserica-albă; er dintre corurile de plugari celora din Ticvaniul-mare și Mercina.

Inse etă că cortina se ridică erăș. Incepe represintațiunea teatrală. Corul vocal din Biserica-albă infătoșeză publicului o piesă comică, cu cântece, tradusă foarte bine. Dela primele mișcări se vede că diletanții sânt tocmai atât de meșteri în interpretarea rolurilor, ca și 'n cântări; un escelent tenorist, un asemenea bariton și un cor întrunit de minune, store în tot momentul aplausele tuturor. Ilaritatea produsă prin glume și plăcerea stêrnită priu cântăcele frumoșe țin publicul în continuă emoțiune până 'n sfârșit. Punctul de culminațiune al seratei fu represintațiunea Acesta.

Regret, că afișul nu ne-a indicat numele bravilor diletanți dela Biserica-albă. Ei au ținut să rămână necunoscuți. Dar atâta am aflat, că spiritul

lor conducător este dl avocat de acolo I. M. Roșu. Al lui e meritul, că corul acesta s'a înființat, a lui e vrednicia că acela a făcut un progres atât de strălucit.

Biserica-Albă e un oraș sârb și german, în care numărul românilor abia se urcă la 500. Și totuși în viața socială de acolo românii sunt conducătorii. Corul lor aranjează cele mai frumoase petreceri, unde s'adună elita orașului; acel cor reprezintă acolo arta musicală, căci alte coruri vocale nici că există. Etă ce pot românii decât au câte un conducător la înălțimea misiunii sale!

Publicul a eșit sub impresiunea celei mai nalte plăceri, spre a se adună erăș, dimpreună cu corurile vocale la o cină comună în otelul »Corona.« Pornirăm dară cu toții, în frunte cu corurile, cari cântau pe rând, la locul indicat, unde petrecerea cea mai veselă se lungi până 'n noapte târziu.

Mai am să notez, că la toate festivitățile din ziua această, damele noastre reprezentară și costumul național. Atât la banchet, cât și la concertul din teatru, domnele Eugenia Muntean d' Aldulian și Aurelia Vulcan purtau pitorescul costum al țerancelor din România.

Sedința a doua

a adunării la 26 septembrie, a devenit memorabilă, prin deciziunea ca adunarea din Lugos să se convoce anume pentru a pune în practică deciziunea adunării din Șomcuta, ca adecă societatea să începă a pregăti înființarea teatrului național român. Această pregătire se va face prin ficsarea unui premiu pentru o piesă teatrală.

Toți românii vor saluta cu bucurie această deciziune, luată la propunerea dlui Coriolan Bredicean, căci lipsa pieselor originale, scose din viața noastră se simte adânc. Dar despre această cred că se va mai vorbi în colónele acestei foi.

După adunare dl și dna Lepa au intrunit la masa lor ospitală mai mulți oșpeți, cari își petrecură acolo câteva ore de veselie frățescă.

Acum să trecem la

balul

care s'a dat în séra de 26 septembrie, și cu care s'a încheiat șirul festivităților.

Intocmai ca teatrul și sala de bal a fost îndeșuită, că nici odată în sala otelului »Corona« atâta public nu s'a mai intrunit. Inteligința română din ținutul acesta totă s'a intrunit aici. Dame frumoșe, costume naționale și de salon, bărbați și tineri, civili și preoți, ba și un numer mare de neromâni a ținut să nu lipsescă dela această petrecere românescă, în care cultura își serbă triumful din aceste zile.

Balul s'a început cu Ardeleana, după care s'a jucat și alte danțuri româneșci, toate din popor. A fost interesant jocul Măzărica, jucat numai în părțile aceste. Entusiasmul cel mai mare inse s'a produs, când musica intonă Hora Sinaei și tot publicul, tineri și bătrâni, se nșiră la joc, în frunte cu unul din cei mai stimați protopopi din părțile aceste. Entusiasmul stérni schinteia cântului și toți, ca într'un cor, începură să cânte dântuind; bucuria generală par că voia să cucerescă cerul. Un tablou acesta ce 'ncalțeșce și inima cea mai rece și care nici odată nu se pôte uita.

Viu tocmai de acolo, ochii mei spiritali vęd încă colóna neuitată, dar mâna-mi tremură de fericire, sânt obosit de plăceri și condeii mi cade din mână.

Voi însemná dar numai numele damelor cari au înfrumșețat această petrecere:

Domnele: Eugenia Muntean d' Aldulian, Letiția Lepa, Roșu din Biserica-albă în costum național, Miulescu din Ciacova, Emilia Miclea din Ciacova, Aurelia Vulcan din Orade, Sofia Balan din Jabuca, Elena Potoran din Czegled, Mariți Paulovici, Martinovici, Andrițoi, Purgar, Miletici, Novac, Bauer, Plavier, Sporia, Haschka, Maria Buzan în costum național, Popovici, Kromenaker, Neagoe, Băiaș, Bêrsan în costum național, Wudmann, Carolina Sciopon din Costigel, Lucreția Simu din Rechitova, Cornelia Buzan din Varadia.

Domnișórele: Elena Manguica, Iulia Neagoe, Berta Șerban, Lena Paulovici, Saveta Miclea, Maria Miletici, Sofia Băiaș, Apostolescu, Iulia Dragoescu, Saveta Purgar, Nina Pătăran, Ana Știuca, Cornelia Pocrian, Maria Fometescu, Iulia Paleu, Adela Bedőházy, Lucreția Orza, Silvia Petrovici, Nina Zech, Rosalia Bauer, Ana Dimitrievici în costum național, surorile Apostolescu, Sabina Bistran, Iolana Pincu, surorile Botoș, Ana Purgar, Maria Pateșan în costum, Angelina Popovici, Cornelia Besercian, Eufrosina Neda, Irina Petencz, Lucreția Cămpian, Maria Popovici, Nina Popescu și altele al căror nume inse mi-a scăpat din memorie, căci au danțat mai bine de optzeci de părechi.

Petrecerea a ținut până dimineța la cinci ore... La medăđi au dat mesă dl și dna Manguica.

Astfel s'a încheiat aceste festivități frumoșe, cari au să rămână neuitate în memoria tuturor, cari au luat parte la ele.

Societatea pentru fond de teatru are un profit curat de peste 500 fl.

Meritul succesului este a se mulțami comitetului arangiator, care a lucrat cu zelul cel mai mare spre a procură oșpeților desfătare și societății române privilegiu spre a se afirmă ca un element de cultură.

Regret, că nu șciu numele tuturor dlor din comitet. Voi însemná dar numai pe presidentul dl avocat B. Muntean, adv. Ion Lepa, protopresbiterul Ghidiu, protopopul Popovici. Primescă aceștia, dimpreună cu ceilalți, precum și inteligința din localitate și giur mulțămita noastră pentru zelul neobosit și pentru ospitalitatea frățescă.

Ș-acum la revedere în Lugos!

Procesele verbale

ale adunării generale din Oravița.

Sedința primă la 25 septembrie.

1. La 10¹/₂ ore a m. adunându-se un mare și frumos public în sala otelului »Coroana ung.« ca loc destinat pentru ținerea ședințelor adunării generale, președintele comitetului arangiator, dl Balthazar Muntean rógă adunarea se binevoiescă a esmite o comisiune cu scop de a pofti pe dl vice-președinte, Iosif Vulcan la ședința.

ad 1. Adunarea alege în comisiunea această pe domnii: Balthazar Muntean, George Popoviciu și Ioane Popoviciu.

2. Sosind dl vicepreședinte după ce dl Ioane Lepa, vicepreședintele comitetului arangiator bineventeză și salută într'un discurs bine simțit atât pe reprezentantele comitetului central, cât și publicul participător la adunare, și după ce Reuniunea de cântări »Armonia« din Ticvaniul-mare cântă cântecul de bineventare, dl vicepreședinte deschide adunarea prin o vorbire însuflețitoare, intreruptă de dese aplause și potrivită scopului societății, care a fost ascultată cu cel mai viu interes.

3. Conform programei ședinței presiul propune a se alege doi notari ai ședințelor.

ad 3. Adunarea generală alege cu aclamare de notari pe domnii: Alesandru Coca și Alesiu Manguica.

4. Dl vicepreședinte aducând la cunoștință adunării generale pierderea, ce a suferit societatea prin mărta membrului ei fundator și marele literat român, Timoteu Cipariu, propune și adunarea exprimă umbrei repăusatului stima și condolița sa prin sculare.

5. Presiul dând cetire rãportului comitetului central al Societãții.

ad 5. Acesta se transpune spre ceusurare și rãportare comisiunii de cinci, constatãtoare din domnii: Elia Trãila, Filip Adam, Iosif Tãmășiel, I. M. Roșiu și Alesandru Popoviciu (preot.)

6. Rãportul cãssariului

ad 6. Adunarea generalã neaflând necesar a sã mai ceti rãportul publice, acesta simplaminte se dã spre censurare comisiunei, in care se aleg domnii: Dr. Aureliu Maniu, dr Corneliu Diaconovich, Balthazar Muntean, Timoteu Miclea.

7. In comisiunea pentru cãștigarea membrilor noi

ad 7. Se aleg domnii: Andrei Ghidiu, George Popovici, Ioan Petrovici, Alesandru Popoviciu (notar) Coriolan Bredicean.

8. Urmãzã la ordinea șilei cetirea discursurilor insinuate.

ad 8. Dl Iosif Vulcan ceteșce actul prim din drama sa istoricã »Stefan cel tinër« domn al Moldovei, care a fost ascultatã cu mare plãcere și la propunerea dlui Coriolan Bredicean adunarea generalã își esprime mulțãmita față de dl autor.

9. Dl Coriolan Bredicean, deorece impregiurãrile nu-i permit a participa la ședința a doua a adunãrei generali, in care are a se fiesã locul ținerii adunãrei generale viitoare, își ia permisiune in ședința de așã a invita in numele Lugoșenilor adunarea generalã pe anul viitor la Lugoș.

ad 9. Adunarea generalã luând in considerare motivele aduse se invoieșce a se pertractã propunerea, respective invitarea ancã in ședința de așã și totodatã primeșce cu mulțãmità invitarea dlui Coriolan Bredicean decizãnd a se ținea adunarea generalã pentru fondul teatral in anul viitor la Lugoș.

Ne mai fiind alt obiect la ordinea șilei, ședința se redicã la 1 orã post. m.

Oravița in 25 septembrie 1887.

Iosif Vulcan
vpreședinte.

Alesiu Manguica
notar.

Alesandru Coca
notar.

Ședința II.

ținută in 26 septembrie st. n. 1887 sub presiul dlui vicepreședinte, Iosif Vulcan.

1. Dl președinte deschide ședința la 11 ore a. m. și se trece indata la ordinea șilei.

2. Notarul ceteșce procesul verbal al ședinței de eri, care cu unele modificãri mici se verificã.

3. Rãportorul comisiunei pentru cãștigarea membrilor noi, dl Andrei Ghidiu ceteșce rãportul comisiunei, din care se vede cã prin colepte s'au adunat 313 fl. 81 cr.

ad 3. Rãportul se ia cu mare plãcere la cunoștință, domnii de nou incriși se declarã de membri ai Societãții, er rãportul dimpreună cu listele de subscriere se aclud acestui proces verbal sub %.

4. Dr. Corneliu Diaconovich ca referinte al comisiunei pentru esaminarea socoșilor, referãzã cumcã rațiociniul se aflã in ordine și totodatã constatãzã, cã averea Societãții este 44,700 fl. 44 cr.

ad 4. Acest rãport se ia la cunoștință, er comitetului i se dã absolut. Rațiociniul se alaturã sub %.

5. Dl Elia Trãila, refentul comisiunei esmisã pentru cercetarea rãportului comitetului central și formularea propunerilor, raportãzã, cumcã averea societãții in 1 iulie a. c. s'a urcat la suma de 44,700 fl. 44 cr. Cu privire la incãssarea reștanțelor membrilor societãții comisiunea propune, ca reștanțierii sã se inacționeze.

Dl Coriolan Bredicean in acãsta causã propune, cumcã incãssarea sã se decentralizeze, adecã aceea sã se incedã in tãte pãrțile locuite de romãni unora din domnii membri ai societãții, cari sũnt din acele regiuni, uude locuesc reștanțierii.

ad 5. Adunarea ia rãportul la cunoștință, mulțãmind totodatã comitetului central pentru ostenelele fãcute in interesul Societãții; primeșce mai departe și propunerea comisiunei cu privire la incãssarea reștanțelor, inse amplificatã cu propunerea fãcutã de dl Coriolan Bredicean.

6. In adunarea generalã ținutã anul trecut la Șomeuta-mare s'a primit in principiu propunerea, cumcã Societatea sã creeze un premiu de 300 fl. pentru cea mai bunã piesã teatralã. Cu privire la acãsta comisiunea propune a se primi in principiu propunerea dela Șomeuta-mare, esecutarea inse sã se amãneze pe alte timpuri. Adunarea generalã inse luând in considerare cã fondul Societãții permite a se face pașii pregãtitori pentru realizarea teatrului național decide: cumcã propunerea dela Șomeuta-mare sã se esecuteze, incredințãnd comitetul, cã in acãsta causã sã vie cu un proiect la adunarea generalã ținendã in anul viitor la Lugoș, care conform ș-lui 21 din statute, totodatã va fi și in acãsta causã convocatã. Rãportul se alaturã sub 3 %.

7. Adunarea generalã, luând in considerare munca și ostenelele fãcute in interesul Societãții de cãtrã Iosif Vulcan, decide a i se da un onorar de 100 fl., dl vicepreședinte inse mulțãmind pentru acest act de recunoștință, declarã cã nu primeșce onorariul votat, ceea ce se ia la cunoștință cu mulțãmità.

8. Pentru verificarea acestui proces verbal se aleg domnii: Andrei Ghidiu, Balthazar Muntean și Alesiu Manguica.

9. In sfãrșit dl președinte al adunãrei, Iosif Vulcan, mulțãmieșce publicului pentru primirea cãldurãșã ce a intimpinat adunarea generalã in Oravița și pentru interesul ce a arãtat față de acãsta Societate culturalã, și intre aplausele celor preșenți inhide adunarea.

Oravița la 26 septembrie 1887.

Președinte:

Iosif Vulcan.

Notari:

Alesandru Coca.

Alesiu Manguica.

Membrii comisiunii autentificãtoare:

Andrei Ghidiu.

Balthazar Muntean.

Alesiu Manguica.

B o n b ó n e.

Un tatã de familie, care plecase din Statele-Unite sã se ducã in Africa pentru vãnãtoare de lei, mãre intr'o luptã cu regele pustiei. Indata o telegramã soseșce la New-York prin care se anunțã cã corpul nenorocitului fu espediat intristatei familii.

Se primeșce coșciugul, se deschide cu mult respect, dupã cererea fiului cel mai mare și se gã-

sește în locul remășiților părințești, corpul unui leu mareț!

Fiul telegrăfăză autorităților algeriene:

— Ce însemnă prezența leului în coșciugul tatălui.

Prefectul din Oran răspunde:

— Tatăl d-tale se află în leu, care l-a mâncat după ce l-a omorât.

*

Intr'un biuro de diar se vorbește de un medic ultra-radical, care căduse la alegerile municipale.

— Așa dar, bolnavii lui, dăse un domn, n'au votat pentru el?

— Vai!... toți au morit!... respunse confratele nostru D...

*

— Cunoșteți plăcuta istorie, dăce Le Charivari, a celor doi viitori soți cari se presintă naintea primarului.

Magistratul municipal observă că viitorul soț se află în stare de beție cu totul manifestă.

— Adu-l incoa, dăce viitoarei soții. Nu pot să proced astfel la căsătorie. Veți veni când se va desbătă.

— Dar, dle primar, decă se va desbătă nu va mai voi să se căsătorească.

Istoria este încântătoare.

Realitatea a produs câteva zile una intocmai ca cea de sus.

Eră vorba de un proces în separațiune.

Advocatul soțului pledă:

— Ni se impută, stigă dănsul, da, dlor, ni se impută, cum s'ar dăce, că bem prea mult!... Priviți, me rog... Ore decă nu am fi beut prea mult, când ne-am dus la primărie, am fi putut ore vr'o dată luă în căsătorie pe dumneaei, care e de față?..

*

La Curtea cu jurați:

Președintele intră pe un reu făcător care a jefuit în pădure un numer însemnat de călători.

Profesiunea d-tale?

— Inspector de păduri, domnule președinte.

*

Povată după Figaro:

»O femeie trebuie să înceteze d'a-și arătă frumusețile trușeci, din ziua în care, decă le-ar ascunde, n'ar mai cere nimeni să le vedă.«

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Scrierile dlui Odobescu. Librăria Sococ din București, care a dat în mâna publicului românesc lucrările mai multor autori români de frunte, a început să publice acum scrierile dlui Odobescu. Aceste vor apăre sub titlul »Scrieri literare și istorice.« În prospect se spune, că fiecare volum va fi de câte 320 pagini: primul are 510 pagini. Dl Odobescu, unul din cei mai buni scriitori de prosă română, de sigur va fi și spriginit de cătră publicul nostru care mai dă parale și pe cărți.

Gramatica română, partea etimologică pentru usul claselor secundare de I. Manliu, a eșit de nou la București. Această carte este aprobată de Ministerul instrucțiunii publice. Peste două zile va eș de sub tipar de același autor și »Sintaxa limbei« pentru usul claselor secundare.

Pentru școlari. În zilele aceste va apăre în editura lui H. Zeidner librar în Brașov: 1. »Fisică pentru școlile populare« lucrată pe baza normativului

școlar din 1882 de Dionisie Făgărășan profesor. Cu peste 70 de ilustrațiuni intercalate în text. 2. »Geografie pentru școlile medii« lucrată pe baza planului ministerial, după D. Laky de Dionisie Făgărășan și Andrei Bărsan profesori, tom. II. Europa afară de regiunea mării mediterane. Imediat după aparițiunea acestei părți se va pune sub tipar din geografia pentru școlile medii, tom. III. geografia Asiei, Africei, Americii și Australiei.

Codice de comerciu. Dl Ion Rădoi, președintele tribnului comercial din București, autorul lucrării »Călăusa judecătorească,« un op indestul de însemnat și pe cari omenii de știință și publicul în genere au știut a-l aprecia după valoarea ce merită, a publicat acum »Noul codice de Comerciu,« adnotat cu articolele corespunzătoare din legile române și din Codicele de comerciu italian și frances; însoțit de un indicator alfabetic-analitic precum și d'o scurtă dare de semă asupra principalelor inovațiuni introduse; și complectat cu legile și regulamentele mai importante pentru comerciu și comercianți.

Salon higienic.

Pentru ochi. Decă și se obosesc ochii din cauză că lucreți prea mult, spală-i cu apă rece, în care pune mai întâi câteva picături de amoniac; nu veghiă prea mult și mai cu semă nu citi nici odată în drumul de fer séu în trăsura.

Rețetă pentru a face mâinile albe. Femeile pri-vesc cu un mare reu mâinile roșii. Etă o rețetă pentru a le face albe: În două grame de acid sulfuric două pahare de apă de puț, un gram și jumătate de tinctură de myr, amestecă bine acest tot și cufundă-ți degetele în această preparațiune, după ce și-ai spălat mâinile. După câteva zile mâinile vor semăna cu laptele.

Sgăriiturile pisicilor. Adesea sgăriiturile pisicilor dispar cu greu după mâinile copiilor. Pisica nu pörtă mânuși și nu ține semă unde își pune labele. O sgărietură ușoră pôte să se invenineze și remediul cel mai bun este d'a spăla sgărietura cu o infusiune de capete de cuișore și de mac. După ce sgărietura este bine ștersă în urmă este unsă cu puțin colodiu.

Un proverb italian dăce că »unde nu intră sô-rele, intră adesea medicul.« Apartamentele întunecose și umede sânt cele în care de ordinar se incuibază scrofulele și tuberculoza. Esercițiul séu buna hrană, aerul curat și preumblările la sôre sânt cele mai bune remedii pentru scrofuloși și limfatici.

Felurimi.

Galanteria arabă. Diarul »La France« publică o corespondință din Tanger, care vorbește despre un fapt ciudat de galanterie arabă. Un arab din tribul Beni-Hseh, se certase cu una din soțiile sale, cea mai tinără și cea mai frumoasă. Inspăimântată de mânia soțului seu, al cărui caracter este foarte aspru, femeia părăsi în ascuns locuința conjugală și fugi la Zemori. un alt trib depărtat de tribul Beni-Hsen. Intristat foarte de această plecare și recunoscând că fusese prea aspru cu soția lui, alergă la Zemori pentru a aduce oia rătăcită la turmă. Dar Zemorii, mișcați foarte mult atât de frumusețea femeiei cât și de nenorocirea ei, refuzară d'a i-o da. Soțul indignat, se întorse la tribul seu și i spuse cele întâmplăte. Tribul întreg privi această ca cea mare insultă și declără că este gata a se resbună. Atunci se hotărî să se facă

o expedițiune și porniră cu toții infuriati în contra tribului vecin. De și mai numeroși, Zemorii avură doi dintre ai lor morți și cinci răniți; dar îndată ce trecu primul moment al inferbințelei luptei, opuseră adversarilor un numer atât de mare de luptători, încât ei fură nevoiți a se retrage. Soțul, ațâțat încă și mai mult de această înfrângere, propuse o nouă expedițiune și pentru a face pe locuitorii districtului seu a merge în contra Zemorilor, avu următoarea idee ingenioasă: Una din fiicele lui, a cărei reputațiune de frumusețe făcuse pe mulți tineri să nu cugete decât la dânsa, fu îmbrăcată foarte luscios și urcată pe o camilă foarte bogat împodobită și urmată de un strigător public, care eră însărcinat d'a anunța în toate tîrgurile tribului Beni-Hsen că frumoasa fată are să fie dată de tatăl ei Zemorilor, decă nu s'ar găsi printre compatrioții sei oameni indestul de viteji care să-și sacrifice viața pentru a scăpa pe socia lui. Acest mijloc produse efectul dorit căci, după două zile, mai toți oamenii valizi ai tribului veniră să ofere concursul lor soțului nemângăiat. Lupta începă din nou, Zemorii avură doi morți și peste douăzeci răniți. Dar pare că ei sînt otăriți a se opune până la cea din urmă extremitate, căci tribul Beni-Hsen a făcut apel la vecinii lui, locuitori din Garb.

Legenda colerei. Un turc mergea cinstit călare la Smirna, orașul în care eră născut, când d'odată se întâlni cu colera, care și ea mergea tot la Smirna. Bietul turc inspăimîntat, sări de pe cal și cădă în genunchi. — Fiind că te duci la Smirna, dișe el spăimîntat, te rog să-mi cruți cel puțin viața mea; cruță asemenea viața familiei mele și a tuturor acelor care-mi sînt scumpi. Colera i dete această făgăduielă. În urmă, turcul întrebă pe coleră câte victime are de gând să facă la Smirna. — Nici mai mult nici mai puțin, dișe flagelul, de cât două mii de victime. Și după ce dișe aceste cuvinte dispără. Sosind la Smirna, turcul vedă că fusese întrecut de coleră. Deja muriseră câteva persoane. Violința reului deveni din ce în ce mai mare; în fiecare zi cădău nouă victime, dar turcul încredător în făgăduielă ce i se făcuse așteptă cifra de două mii pentru a nu mai asistă la spectacolul morților și murindilor, când într'o sēră află, că această cifră eră cu mult mai mare. În fiecare zi se semnalau noue casuri urmate de mōrte. În scurt, după ce flagelul părăsi Smirna, numărul morților se urcase la cinci mii. — Colera nu s'a ținut de vorbă, își dișe turcul. Am să-i observ această când o voi mai vedē. Ocașiunea se și presintă. Într'o zi turcul se găsi față în față p'același drum cu colera. Îndată ce o dări, i dișe: — Mi ai făgăduit, că n'ai să faci de cât două mii de victime și ai făcut cinci mii. Asta nu este frumos din parte-ți; m'ai înșelat. — Nu te-am înșelat de loc. Am stat în marginile cifrei ficsate! pe celelalte victime nu le am ațut eu. — Dar atunci cine le-a făcut? — Frica!

O observațiune ciudată. Ecă o observațiune ciudată privitoare la mōrtea împăratului Macsimilian, a cării aniversară fu celebrată la Queretaro, la 19 iuniu: Se crede în influința nenorocită a câtorva numere. Se crede asemene în influința nenorocită a câtorva litere. Cea dintēie literă a numelui lui Macsimilian pare că a fost pentru nenorocitul principe o literă a sōrtei. El plecă din Miramar pentru a fi proclamat împărat al Mexicului. Moștenia din imperiul Montezuma, imperiu cucerit de Cortesi, ceea ce Aztechii desemnau cu numele de Malinche. Trădat de generarele Marquez, fu impușcat, împreună cu trei generari ai sei: Mandez, Miramon și Mejia. Oamenii superstițioși pot să facă în această privință comentariile lor.

Crocodilul este un dobitooc ciudat. Se întēplă adesea, dișe Herodot, că crocodilul se stea cu gura căscată la sōre, pe când cate o pāsērică i intră în gură și se preumblă liniștită, fără ca îngrozitōrea reptilă să se gāndescă a o închide. Naturaliștii cari însoțiau pe generalele Bonapēste în Egipt confirmară esacticitatea celor dișe de Herodot. Ei înse deteră și o explicațiune în această privință. »Crocodilul, dișe ei, n'are scobitori: pasērea ce-i intră în gură i servă de scobitōre.« O observare mai de aprōpe arată că pāsērica nu se mulțumeșce numai d'a māncă māncarea ce găseșce printre dinții crocodilului, dar îl scapă încă și de vermi ce se află în intrul gurei. În fine, nișce studii noue arată ce sînt acești vermi. Ei sînt un fel de lipitori avēnd pe amēndoue părțile corpului un aparat branchial foarte ramificat și făcēnd parte din grupul branchelionilor, după cum arată o notă presintată de d. de Quatrefages la acadēmia de șciințe din Paris.

Ghicituri.

Culese de Nicolae Corcheș

1) Vine o pasēre fără aripi, se urcă (sue) pe lemn fără picior, 2) vine o altă pasēre tot fără aripi și fără gură și māncă pe cealaltă?

1) Nēua — zāpada. — 2. Razele sōrelui.

Ce rob e acela, carele când bat ferele pe el — scapă?

Scānteile din cremene.

Pene nu are și totuși sbōră, cōrne nu are și totuși impunge, este mai mică de cât boul și mai mare decât purecele, cāntānd lucră în cāsuta sa?

Albina.

Sînt trei frați — în pustă, de se vor despărți, — păstorii la colibele lor, nu pot face foc?

Amnarul, cremenea și ēșca.

Tatăl seu nici nu s'a ivit în lume și fiul umblă pe vērful casei?

Fumul.

Când e mai bine a māncă mere mici?

Când nu sînt mari.

Unde este începutul veciniciēi?

În litera V.

Unde este mijlocul pāmēntului?

Unde stau eu, decă nu cređi, mēsural.

Când a stat Samson într'un picior?

Totdēuna de câte ori au pāsit.

Când a cāntat cocoșul de s'a auđit în totă lumea?

Când a fost în corabia lui Noe.

Ce fel de ochi sînt mai ageri?

Ochii pizmātarețului, căci aceștia vēd și ceea ce nu este.

Călințarul sēptēmānei.

Dua sēpt.	Călințarul vechiu	Călinț nou
Duminecā	20 Mart. Eustatie	2 Otto
Luni	21 Ap. Codrat	3 Iariu
Mārți	22 S. Foca	4 Franciscu
Mercuri	23 Zem. S. Ioan Botez.	5 Bruno
Joi	24 Mart. Tecla	6 Friderica
Vineri	25 Cuv. Efrosina	7 Ilarie
Sāmbătā	26 Mart. St. Ioan Ev.	8 Brigita

Dumineca dupa înalțarea crucei Ev. dela Marcu c. 8, gl. 8, a inv. 6.